

העם

שבעת מדורי הדיונים

התוכנית הכלכלית לשלוש שנים משנה צורה ומשנה את שמו של הממצא שלה פעמיים ביום. אם יודעים מי הם הגופים הדנים בתוכנית זו, וכיצד מתקבלות החלטות בגופים אלה - תחילת התוכנית הכלכלית להפליא מדי בוקר את קוראי העיתונים. אחד הגופים הללו הוא מין קבינט המכונה בימים אלה, הצמרת הכלכלית של מפא"י בצרף גולדה מאיר.

צמרת זו התכנסה ביום השישי של השבוע שעבר בשעה שמונה בבוקר, כדי להחליט, לפי המלצתו של לוי אשכול, על ביטול תשלום תוספת-היוקר בינואר הקרוב. החלטה זו נועדה להיות העמדה היחידה של מפא"י בשאלה זו, לאחר שבועות של חילוקי-דעות בין פינחס ספיר ללוי אשכול, ובין שניהם לבין נציגי ההסתדרות.

בכל טופס הוכנסה שגיאה מסוימת, ש' הסגיר את המדליף". באחריה חמה זו של אי-אמון הדדי לא התקבלה למעשה שום החלטה, אבל למחרת פורסם כאילו הוחלט על כל התוכנית הכלכלית באורח סופי. למעשה הוחלט כי בישיבות קרובות יוחלט. כך הוחלט למשל כי הממשלה תדון בי עתיד בכמה נושאים חשובים מאד, כמו סובסידיות, ביטוח נגד אבטלה, ושאר הנושאים המרכזיים של התוכנית. בנושאים אחרים נוסחו ההחלטות בצורה בלתי-מחייבת. למשל: לא תהיינה העלאות במיסים, מלבד מסיבות בסחונות. כידוע, הסיבות הביטחוניות הן לחם חוקה של ישראל. דוגמה אחרת: הממשלה מתחייבת להבטיח שיכון לכל עובד העובר לאזור-פיתוח. הנוסח הקודם של סעיף זה דיבר במפורש על מתן שיכון, אבל הנוסח שהתקבל מדי בר רק על הבטחת שיכון, כלומר כל מי שישלם 30 אלף לירות, יובטח לו שיכון.

תצפית

● צפויים דיונים ארוכים ומיגעיים בתוכנית הכלכלית, כשרם תוגש לממשלה ולכנסת. כמה סעיפים בתוכנית הכלכלית של המערך לא יתקבלו על זעת הליברלים העצמאיים והמפד"ל. מאבק עקשני ייערך סביב הסעיף האומר, כי יש להודיע מראש על כל העלאת מחירים.

● הצעה שלא תזכה לתמיכה משום צד היא ההצעה להמיל מס על תיווך שטרות.

ברור לכל הצדדים שמס כזה ישולט על-ידי מקבלי ההלוואות ולא על-ידי המלווים. לכן מתנגדי דים לו גם כל הזרמים של הקיבוצים וגם חוגי הקבלנים והתעשיינים, הנזקקים להלוואות בשיטה זו.

אלמוגי

● רפ"י תשתלב מחר דש בשלמון בחיפה. המומת המתנהל עתה בין אבא חושי ויוסף אלמוגי יסתיים כנראה במתן תיק השכונות במועצת הפועלים בחיפה לידי איש רפ"י. אבא חושי עושה זאת כדי להראות למפא"י שהוא עדיין עזר

מא. אלמוגי עושה זאת כדי לבנות את סניף חיפה של רפ"י, שהוא הסניף היחיד של מפלגה זו הפועל כסידור. עובדה זו מעלה את קרנו של אלמוגי ברפ"י.

● יגאל אלון יגיש לממשלה את הצעת-החוק בענין בוררות חובה בסכסוכי-עבודה וחובת הודעה מוקדמת לפני הכרות שביתה, למרות ההתנגדות החריפה של מפלגתו. הצעות-חוקים אלה לא ניכללו בתוכנית הכלכלית בשל התנגדות מפ"ם ואחדות-העבודה. הליברלים העצמאיים יעמדו בתוקף על הגשת חוקים אלה, ויגאל אלון יעשה זאת כהצעת-חוק פרטית.

גורדין

● צפויה התפטרותו של יועץ ראש הממשלה לעניינים כלכליים, אהרון כירן. כירן היה אחראי לכמה חלפות מכוונות לעיתונות, בקשר לדיונים סביב התוכנית הכלכלית. בין השאר מאשים אותו

אשכול בהדלפת ההכרזה, כאילו אשכול יסיק את המסקנות ויתפטר, אם לא תוקף לגמרי תוספת היוקר. למחרת פירטמו העיתונים כי אשכול מסכים לעיקור חלקי בלבד, ידיעה שהעמידה את אשכול באור בלתי נעים.

● צפה לפגירת חלק, לפחות, מתיק לשם. דויד לשם ושותפיו לחברת גמקו, שנעצרו, נחקרו ושחררו בערבות בקשר למתן שוחד לפקיד משרד הבטחון, לא יובאו בפלג לים. התיק יסגר, כנראה בשל

לשם

התיישנות, ובמקום זה יואשמו לשם ושותפיו בהגשת חשבונות כוזבים ובהעלמת הכנסות ממס הכנסה. הודעה על כך תתפרסם תוך שבועיים.

● תביעה לאיכור פירי סומים שיש בהם משום פגיעה בדת היהודית עולה להתעורר בקרוב בממשלה. יוזמה: השרים הדתיים. העילה לכך תשמע חוברת בשם

למען יהדות של אמת וצדק, שנכתבה על-ידי הדוקטור ישראל שחק, כימאי מן האוניברסיטה העברית בירושלים, שפורר בזמנו סערה ציבורית, בקובעו כי הרבנים אינם מתירים מתן עזרה רפואית ללא-יהודים בשבת. החוברת, המוצעת למכירה חופשית, מוקיעה את יחס היהדות הדתית לנוכרים, גדושה ציטוטי מקורות, ויש להניח שתעורר סערה שלא תיפול מן הסערה הקודמת שהקים שחק.

● היחסים בין עסקני המערך בשמח הערכי יתחדדו. למרות שנערכה סולחה בין אבא חושי לבין היועץ לענייני ערבים אמנון לין, בנוכחותו של לוי אשכול, רחוקות הבעיות מלמצוא את פתרונו. סלע-מחלוקת חשוב: כיצד לשלם לח"כים הערביים את הסכומים שהובטחו להם. על רקע זה ייתכן הופעת ח"כ סייף אל-דין אל-זועבי בראש רשימה עצמאית לבחירות בנצרת.

דיג בכינרת

כך נראית התוכנית הכלכלית לאחר ש' עברה את שבועת מדורי הדיונים בצמרת.

הכנסת

מה יהיה בפנים?

בניין הכנסת החדש מהווה מוקד לזיכור חים, וחילוקי דעות. ארכיטקטים ואנשי ציבור האשימו אותו על היותו יותר מדי מפואר. על היותו פחות מדי מפואר. על היותו מרוחק מן העם. על היותו מקורב מדי אל העם, ועל סגנון הבנייה העממי. על היותו נמוך מדי. רחב מדי. גבוה מדי. צר מדי. עיתונאים האשימו את המתכננים, כולם האשימו את האדריכל, יוסף קלרלין ואת הוועדות הציבוריות, והאדריכל האשים את ארכיטקטית-הפנים דורה גד.

והרי תשובתה של הנאשמת האחרונה, לכל ההאשמות נגדה: "אנחנו קיבלנו את הבית בשלב די מתקדם. קיבלנו מבנים וצורת מוכנות. גודל השירותים היה קבוע, גודל החדרים היה קבוע. התחלנו לחשוב איך לעשות מזה פרלמנט. היה קשה לעבוד כך.

כדי להגיע לשלמות, צריכים אדריכל הפנים ואדריכל הבניין לשבת יחד עם בעל הבית, ולחשוב לא רק איך עובד בניין כזה, כי אם גם איזה צורה לתת לו. איך להביע את המחשבות, את הרעיונות האישוניים, בצורה הלית, צבעונית, פונקציונלית.

אבל זה לא נעשה. ועוד, בבניין ציבורי קשה מאוד לפעול לפי פרוגרמה ראשונית. ככל שהעבודה נמשכת, החיים נמשכים, וי תמיד צצים רעיונות חדשים. האנשים מתחלפים. במקום שפרינצק בא למשל לזר, לכל איש יש רעיונות משלו, ואנחנו היינו צריכים להסתגל לשינויים, או לנסות לשינוע.

נראה לי, בכל אופן, שהתוצאה משביעה רצון. ובקשר לכל ההאשמות, חילוקי הדעות והחכוכים, אני לא רוצה לחשוב (המשך בעמוד 14)

"אני הודק". אשכול הגיע לשיבה עם דפים כתובים במכונת כתיבה, שהיו הצעת החלטה שלו. בשעה עשר, לאחר שעתיים של דיון נוקב, קם שר האוצר פינחס ספיר ואמר בכעס: "אני לא מסכים לכמה חלקים בתוכנית שלך, אבל אתה ראש-הממשלה, אז אני הולך".

הוא לא הלך רהוק. המכונת המתונה לו ליד הדלת ולקחה אותו לבית-הבראה בצפת.

משך שבוע לא דיברו ביניהם שר האוצר וראש ממשלת-ישראל. גולדה מאיר החלה מיד במלאכת התיווך ביניהם, אך היא רותקה למיטתה עם התקפה נוספת של טרומי בווה ברגל. התיווך נכשל. אשכול לא התרגש מזה. ההחלטה שלו התקבלה ומשרד ראש הממשלה אף הדליף אותה לעתונות. כעבור יומיים, ביום ראשון, נערכה ישיבה של מוסד אחר, לא פחות חשוב - מוכי רות הוועדה הכלכלית של המערך. בישיבה זו דרשה אחרות העבודה לקיים דיון נפרד, כפי שקיימה מפא"י, עקיבא גוברין נאלץ להתחשב לדיון שהתקיים במפא"י. "תראו", הוא אמר לאנשי אחדות-העבודה, "מפא"י לא הגיעה לשום החלטה. עובדה היא שבקר חושב דבר אחד, ספיר חושב דבר שני ואשכול חושב דבר שלישי, אז לאיזה החלטה של עמדה אחידה הגענו?"

גישה מצאותית זו שיכנעה את אחרות העבודה. לכן הסתיימה הישיבה ללא הכרעה. אבל באותו יום, בשבע בערב, קבע אשכול פגישה עם צמרת אחרת, צמרת מפ"ם, כדי להגיע עימה לפשרה סופית. מכיוון שלא יכול היה להביא החלטה מיסדת של צמרת המערך, לא נתקבלה שום פשרה עם צמרת מפ"ם. עובדה זו חייבה לכנס שוב את צמרת מפא"י ולהתחיל בכל הסיבוב המייגע מראשיתו.

הבטחה במקום שיכון. ביום המיושי כונסה שוב המזכירות של הוועדה הכלכלית של המערך. הפעם חשש אשכול מהדלפות, לכן פתח עקיבא גוברין את הישיבה בהודעה: "על כל אחד מן הספטים שנמסרו לכם נכתב שמו של בעל הטופס.